

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 37/2016)

София, 14 септември 2016 г.

Съдържание

1.	Проведени основни селскостопански мероприятия към 08.09.2016 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Реколта от пролетници.....	4
1.4	Трайни насаждения и етерично-маслени култури	5
2	Есенна кампания	7
3	Външна търговия с основни земеделски култури.....	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци.....	8
4	Цени	10
4.1	Зърнени и маслодайни култури	10
4.2	Плодове и зеленчуци.....	11
	Приложение – справки за реколтата от слънчоглед и царевица и проведени основни селскостопански мероприятия по области.....	13

Забележка: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1. Проведени основни селскостопански мероприятия към 08.09.2016 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

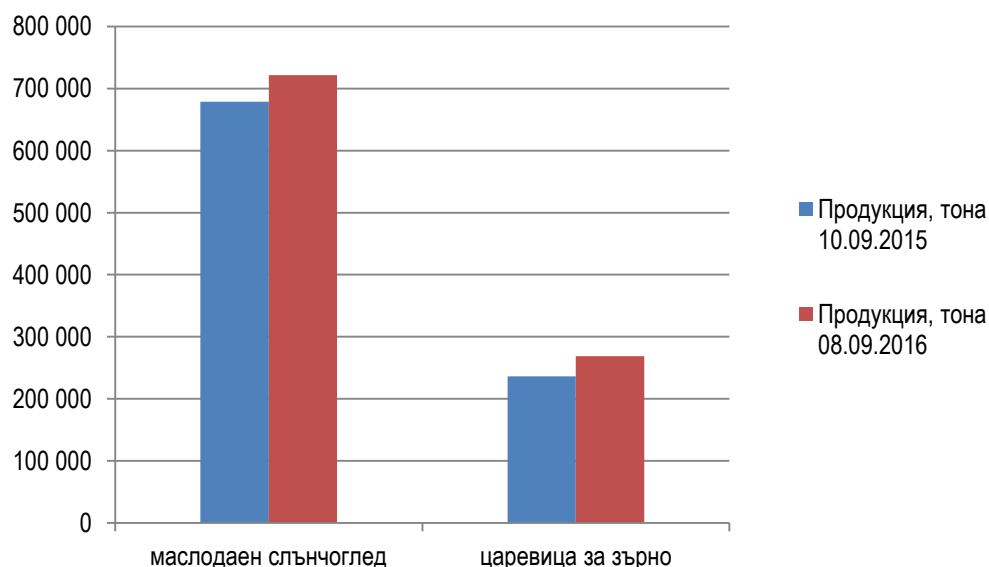
По оперативни данни, към 08.09.2016 г. са прибрани 721,4 хил. тона слънчоглед и 268,8 хил. тона царевица, което е съответно с 6,3% и 13,8% повече в сравнение с отчетеното по същото време на 2015 г. Увеличението се дължи на по-бързия темп на прибиране на реколта `2016, докато при средния добив засега и при двете култури се отчита незначително понижение спрямо миналата година.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 08.09.2016 г., сравнено със същия период на 2015 г.

	08.09.2016					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (дка)	Реколтирани площи (дка)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	7 589 821	3 362 887	44,3%	721 366	215	0,0%	7,5%	6,3%	-0,9%
царевица за зърно	4 219 599	527 279	12,5%	268 753	510	-0,6%	14,6%	13,8%	-0,6%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Производство от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 08.09.2016 г., сравнено със същия период на 2015 г.

1.2 Реколта от пролетници

Според оперативните данни, към 08.09.2016 г. производството на домати, картофи, пъпеши и пипер е с между 1,8% и 20,3% по-ниско спрямо същия период на 2015 г. От друга страна, при продукцията от дини се наблюдава ръст от 10% на годишна база.

Към момента средният добив от домати, картофи, дини и пъпеши е с между 0,3% и 17,4% по-висок спрямо реколта `2015, а този от пипер – със 7,5% по-нисък.

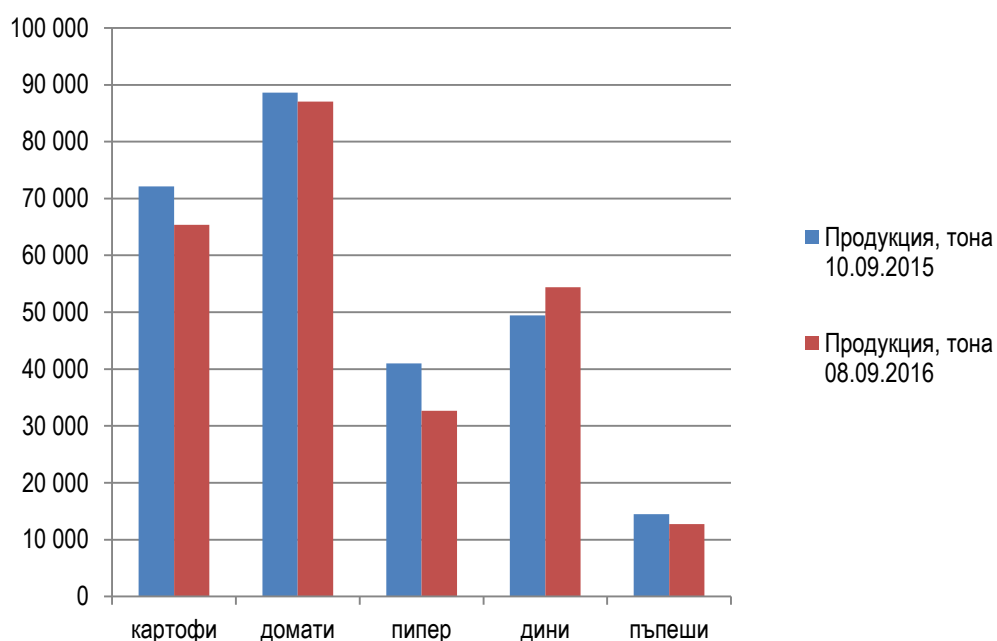
Реколта от пролетници към 08.09.2016 г., сравнено със същия период на 2015 г.

	08.09.2016				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	119 801	49 583	65 361	1 318	-1,6%	-9,8%	-9,4%	0,5%
домати	44 784	36 112	87 053	2 411	3,3%	-2,0%	-1,8%	0,3%
пипер	39 290	31 952	32 691	1 023	-11,0%	-13,9%	-20,3%	-7,5%
дини	30 449	27 825	54 378	1 954	5,3%	-2,1%	10,0%	12,3%
пъпеши	13 413	12 289	12 744	1 037	-19,6%	-25,0%	-11,9%	17,4%
фасул	34 065	18 170	2 466	136	16,4%	-20,6%	-26,9%	-7,5%
градински грах	18 333	16 033	6 264	391	27,3%	73,3%	99,8%	15,3%
леща	19 255	18 369	2 406	131	24,0%	35,3%	36,4%	0,8%
соя	145 150	44 348	6 116	138	-43,1%	-33,5%	-26,4%	10,4%
ориз	93 270	*	*	*	-16,6%	-	-	-
овес	107 485	74 861	17 105	228	-16,7%	-18,7%	-0,4%	21,9%
сорго	28 693	3 300	376	114	-31,0%	-10,8%	-68,6%	-64,8%
шарен слънчоглед	79 222	25 686	5 828	227	-31,4%	-29,3%	14,3%	62,1%
царевица силажна	167 275	108 765	264 149	2 429	-4,3%	0,1%	24,0%	23,8%
пролетен ечемик	30 976	29 746	8 696	292	-65,9%	-59,3%	-55,1%	10,2%
фуражен грах	104 059	87 679	34 654	395	29,0%	63,6%	39,4%	-14,9%
захарно цвекло	895				4161,9%	-	-	-
памук	34 073				97,5%	-	-	-
лен	900	825	61	74	28,6%	-	-	-
тютюн ориент.	50 135	42 804	4 930	115	-30,6%	17,9%	-12,9%	-26,0%
тютюн Бърлей	6 210	4 931	646	131	-38,3%	-38,0%	-36,0%	2,7%
тютюн Вирджиния	36 980	29 638	3 514	119	-16,7%	-43,4%	-61,8%	-32,5%

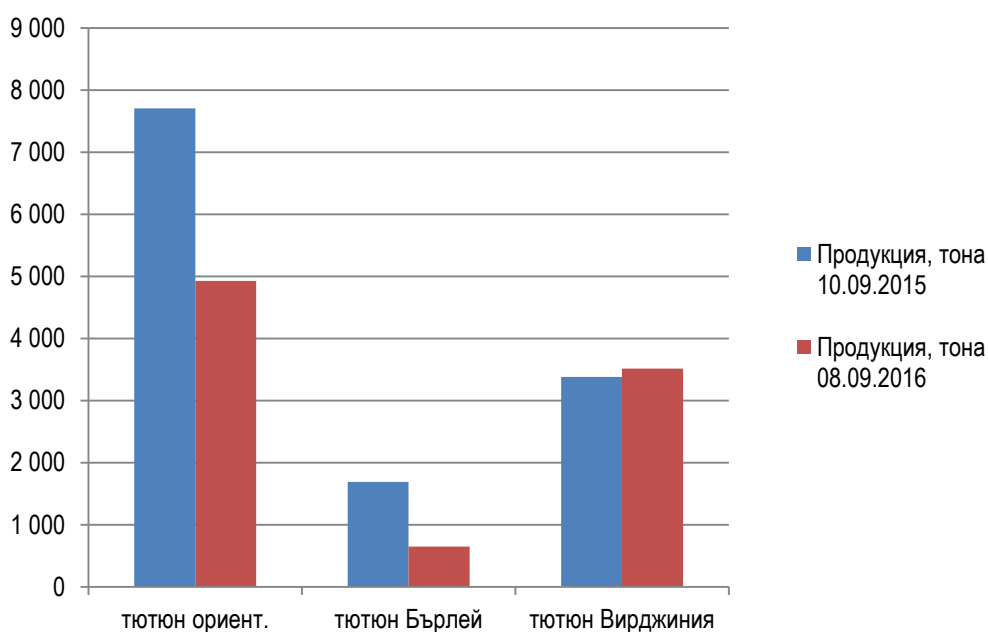
Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

* Няма данни

**Продукция от основни пролетници - зеленчукови култури към 08.09.2016 г.,
сравнено със същия период на 2015 г.**

**Продукция от основни сортове тютюн към 08.09.2016 г., сравнено със същия
период на 2015 г.**

1.4 Трайни насаждения и етерично-маслени култури

По оперативни данни, към 08.09.2016 г. събраната продукция от малини, круши, лавандула, кайсии, винени лозя и маслодайна роза е с между 0,6% и 44,5% над отчетената по същото време на 2015 г. Същевременно, при производството на ягоди, праскови, вишни, десертни лозя, череши, ябълки и сливи се наблюдава намаление в границите от 7,2% до 20,5% на годишна база.

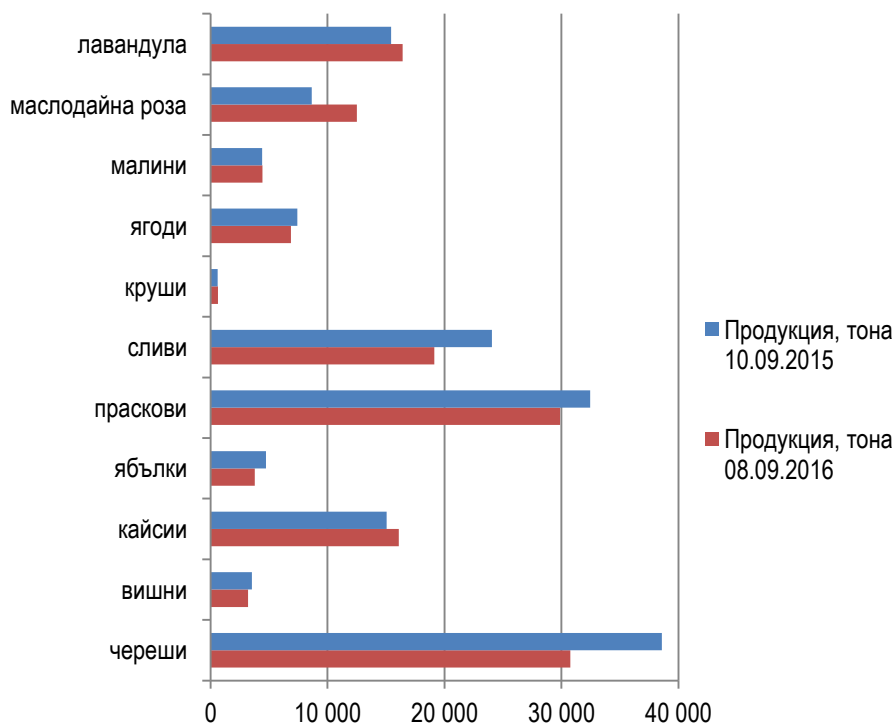
Засега по-значително увеличение на средните добиви спрямо реколта `2015 се отчита при маслодайната роза (с 44,9%) и винените лозя (с 30,5%), а намаление - при черешите и сливите (със 17,9%).

Реколта от трайни насаждения и етерично-маслени култури към 08.09.2016 г., сравнено със същия период на 2015 г.

	08.09.2016				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
череша	77 712	72 660	30 752	423	2,2%	-3,0%	-20,3%	-17,9%
вишни	13 684	11 145	3 202	287	4,0%	1,8%	-9,6%	-11,1%
кайсии	28 412	26 540	16 101	607	3,3%	3,2%	6,9%	3,6%
ябълки	48 417	6 014	3 773	627	2,9%	-11,2%	-20,4%	-10,3%
прааскови	42 430	38 201	29 891	782	-1,2%	-0,3%	-7,9%	-7,7%
сливи	61 383	40 001	19 126	478	-4,7%	-3,3%	-20,5%	-17,9%
круши	4 182	1 266	637	503	-1,9%	-4,7%	5,3%	10,3%
ягоди	10 256	9 471	6 887	727	-4,7%	-10,6%	-7,2%	3,9%
малини	17 439	11 451	4 432	387	18,0%	4,6%	0,6%	-3,7%
маслодайна роза	32 875	32 875	12 510	381	-0,3%	-0,3%	44,5%	44,9%
лавандула	53 494	51 064	16 437	322	6,9%	8,0%	6,4%	-1,5%
лозя винени	508 615	19 574	13 397	684	-4,6%	-15,7%	10,2%	30,5%
лозя десертни	49 563	11 687	5 994	513	-1,6%	-13,5%	-11,5%	2,4%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

Продукция от трайни насаждения и етерично-маслени култури към 08.09.2016 г., сравнено със същия период на 2015 г.

2 Есенна кампания

Към 08.09.2016 г. предсеитбена подготовка е извършена на 1 679 943 дка, а дълбока оран – на 881 685 дка, при съответно 2 790 096 дка и 1 564 571 дка година по-рано (по оперативни данни).

Засети са 226 792 декара с маслодайна рапица, 2 140 дка с пшеница и 520 дка с ечемик. За сравнение, към същия период на 2015 г. са били засети 587 244 декара със зимна маслодайна рапица, и 107 591 дка с пшеница и 18 900 дка с ечемик.

3 Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури - пшеница, ечемик и рапица (пазарна година, стартираща през м. юли)

2016/17 пазарна година

По оперативни данни, през периода 5 – 11.09.2016 г. през Пристанище Варна¹ са изнесени 46,3 хил. тона пшеница, докато експорт на ечемик и рапица не е реализиран. Общият износ на пшеница през порта от началото на пазарната 2016/17 година до момента нараства с 15,3% на годишна база, до 678,5 хил. тона, а този на рапица – над три пъти, до 181,7 хил. тона. Същевременно, износът на ечемик е с 91% под миналогодишния.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.07. – 11.09.2015	04.07. – 11.09.2016	Изменение
пшеница	588 428	678 457	15,3%
ечемик	66 838	6 035	-91,0%
рапица	50 286	181 726	261,4%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

От началото на пазарната 2016/17 г., през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1, не е реализиран износ на пшеница, ечемик и рапица.

2015/16 пазарна година

По предварителни данни на НСИ, през изминалата 2015/16 маркетингова година от страната са изнесени общо 3 429,5 хил. тона пшеница, 545,7 хил. тона ечемик и 324,4 хил. тона рапица. В сравнение с предходната пазарна година, експортът на пшеница нараства с около 15%, докато този на ечемик и рапица намалява съответно с около 1% и 30%.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевича и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Основни зърнени и маслодайни култури - царевица и слънчоглед (пазарна година, стартираща през м. септември)

2016/17 пазарна година

По оперативна информация, от началото на новата 2016/17 маркетингова година през Пристанище Варна са изнесени общо 19,9 хил. тона слънчоглед (при липса на експорт за същия период на 2015 г.), докато износ на царевица не е реализиран.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	01.09. – 11.09.2015	01.09. – 11.09.2016	Изменение
царевица	1 619	0	-
слънчоглед	0	19 907	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

През първата седмица на 2016/17 пазарна година не е отчетен износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

2015/16 пазарна година

По предварителни данни на НСИ, общият износ на царевица за периода септември 2015 – юни 2016 г. възлиза на 1 319,7 хил. тона, а този на слънчоглед – на 610,8 хил. тона, съответно с 36,5% и 30,4% по-малко на годишна база.

Вносът на зърнени и маслодайни култури традиционно е ограничен, като от 01.07.2016 г. до 11.09.2016 г. не е осъществяван такъв през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

3.2 Плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през първото шестмесечие на 2016 г. вносът на пресни зеленчуци се увеличава с 6,7% спрямо същия период на предходната година, до 144,3 хил. тона, а този на пресни плодове - с 14,3%, до 138,5 хил. тона.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през периода януари - юни 2016 г., сравнено със същия период на 2015 г., тона

Поток	Продукти	януари – юни 2015	януари – юни 2016	Изменение
Внос	пресни зеленчуци	135 190	144 296	6,7%
	пресни плодове	121 166	138 474	14,3%
Износ	пресни зеленчуци	9 847	15 048	52,8%
	пресни плодове	17 187	20 660	20,2%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2016 г.), обработени от МЗХ

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Увеличението на общия внос на пресни зеленчуци се дължи основно на отчетения ръст на доставките на лук, краставици, моркови, домати и пиперки с между 12% и 30%. Сред внасяните в по-големи количества пресни зеленчуци, намаление в рамките на разглеждания период се отчита при вноса на зеле и картофи, съответно с 3,1% и 27,9%.

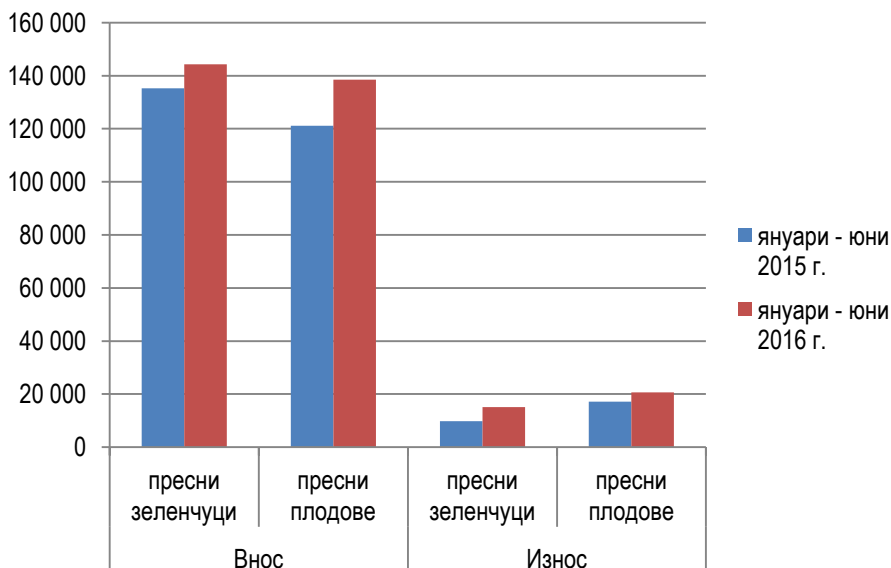
При пресните плодове водещ остава вносът на видове, които не се произвеждат в страната, като цитрусови плодове и банани. Близко една трета от ръста на общия внос на пресни плодове за периода се определя от увеличение на внесените количества цитрусови плодове с около 5 хил. тона, до 50 хил. тона. Сред останалите продукти, вносът на сливи, кайсии и вишни нараства с между два и три пъти, а този на пъпеши, грозде, праскови, дини, ягоди и череша - в границите от 9,6% до 77,5%. Чувствително намаление спрямо шестте месеца на миналата година се отчита при импорта на черупкови плодове – със 17,3%, дюли – с 29,4% и малини – с 86,3%.

През периода януари - юни 2016 г. от страната са изнесени 15 хил. тона пресни зеленчуци и 20,7 хил. тона пресни плодове, съответно с 52,8% и 20,2% повече спрямо същия период на предходната година.

Най-голям принос за увеличение на общия износ на пресни зеленчуци имат краставиците, чиито экспорт нараства с 62,6% на годишна база. Значително увеличение се отчита и при износа на пиперки – с 55,5%, гъби, тикви, моркови и патладжан – с между два и шест пъти, бобови зеленчуци - с над дванадесет пъти. Същевременно, износът на домати се свива с 6,7%, а този на картофи - с 90,8%.

В сравнение с първото полугодие на миналата година, експортът на ябълки нараства близо девет пъти, а този на дини, ягоди, черупкови плодове, кайсии и сливи – от 52,4% до три пъти. Същевременно, износът на череша, вишни, грозде и пъпеши намалява в рамките на 21,1 – 85,4%.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

4 Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 07.09.2016 г. средните изкупни цени на хлебна пшеница и царевица отбелязват незначително седмично понижение с 0,4%, докато тези на слънчоглед и рапица се повишават съответно с 1,5% и 0,6%. Средните изкупни цени на фуражната пшеница и ечемика остават без промяна спрямо предходната седмица.

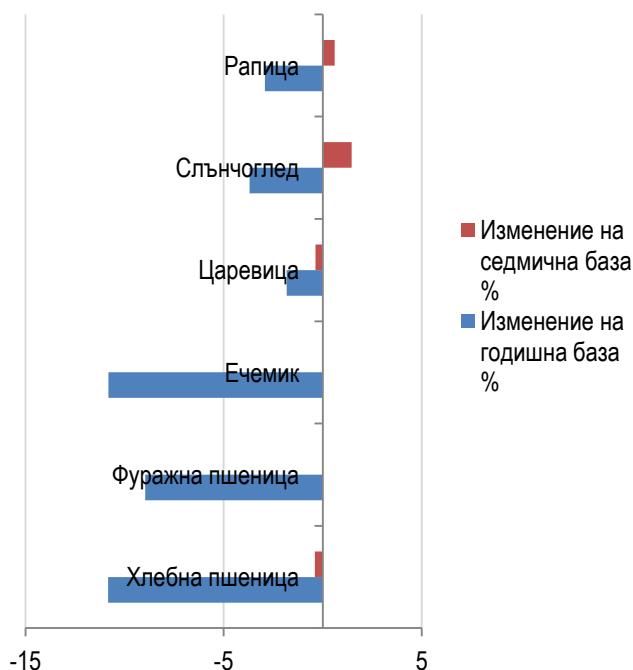
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 07.09.2016 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2015 г., лв./тон без ДДС

	09.09.2015	31.08.2016	07.09.2016	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	286	256	255	-10,8	-0,4
Фуражна пшеница	268	244	244	-9,0	0,0
Ечемик	268	239	239	-10,8	0,0
Царевица	275	271	270	-1,8	-0,4
Слънчоглед	651	618	627	-3,7	1,5
Рапица	686	662	666	-2,9	0,6

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХ

Като цяло, изкупните цени на основните зърнени и маслодайни култури продължават да се движат под нивата отпреди една година. Намалението на годишна база е в границите от 1,8% при царевицата до 10,8% при хлебната пшеница и ечемика.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 07.09.2016 г.

4.2 Плодове и зеленчуци

Към 10.09.2016 г. средните цени на едро на полски домати, пъпеши, ябълки и десертно грозде се понижават с между 1% и 15,5% на седмична база (най-значително при десертното грозде). От друга страна, при търговията на едро с оранжерийни домати, дини, праскови и пипер се отчита поскъпване в границите от 5,9% до 18%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 09.09.2016 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2015 г., лв./кг

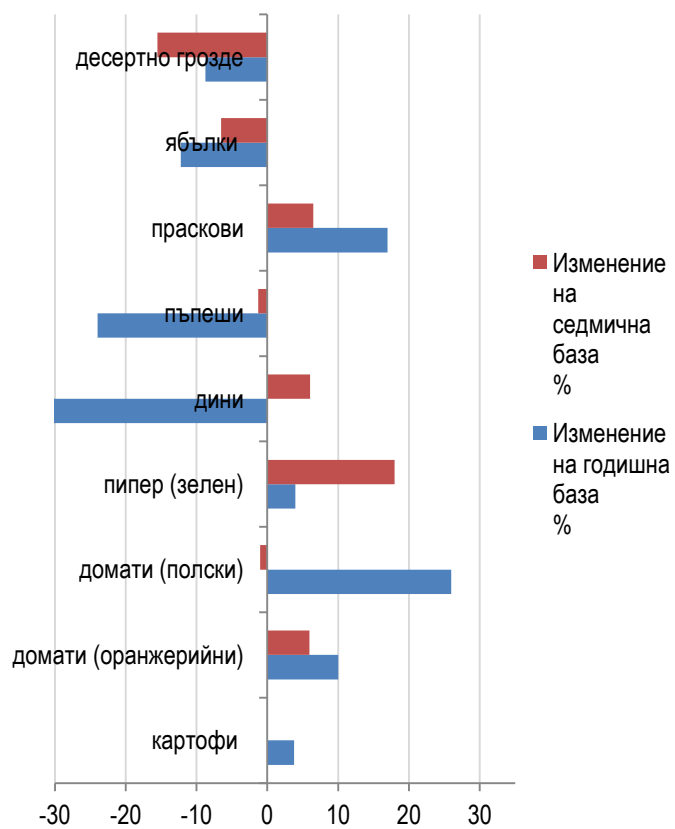
	11.09.2015	02.09.2016	10.09.2016	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,53	0,55	0,55	3,8	0,0
домати (оранжерийни)	1,30	1,35	1,43	10,0	5,9
домати (полски)	0,77	0,98	0,97	26,0	-1,0
пипер (зелен)	1,01	0,89	1,05	4,0	18,0
дини	0,51	0,33	0,35	-31,4	6,1
пъпеши	1,00	0,77	0,76	-24,0	-1,3
череша	*	*	*	-	-
ябълки	0,98	0,92	0,86	-12,2	-6,5
праскови	1,12	1,23	1,31	17,0	6,5
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,37	1,48	1,25	-8,8	-15,5

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХ

* Няма данни

Средните цени на едро на картофи, зелен пипер, домати (оранжерийни и полски) и праскови са с между 3,8% и 26% по-високи спрямо същия период на миналата година, докато тези на десертно грозде, ябълки, пъпеши и дини намаляват с между 8,8% и 31,4%.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 09.09.2016 г.**

Приложение – справки за реколтата от слънчоглед и царевица и проведени основни селскостопански мероприятия по области

Справка за хода на жътвата

Справка за реколтата от слънчоглед

Област	Засети площи	Пропад- нали площи	Реколти- рани площи	% на реколт. площи	Произ- водство	Среден добив
	дка	дка	дка	%	тона	кг/дка
Благоевград	1240	0	350	28.23%	28	80
Бургас	340580	0	206155	60.53%	33613	163
Варна	404396	0	198554	49.10%	42587.3	214
Велико Търново	485556	0	141185	29.08%	35214.07	249
Видин	395520	0	133400	33.73%	30172	226
Враца	432065	1372	167279	38.84%	46000	275
Габрово	33280	0				
Добрич	810885	0	405418	50.00%	93248	230
Кърджали	2150	0	1540	71.63%	261.4	170
Кюстендил	9055	0				
Ловеч	138586	0	47610	34.35%	9439	198
Монтана	349255	0	122047	34.94%	29152	239
Пазарджик	55580	0	7000	12.59%	625	89
Перник	50385	0				
Плевен	745708	0	318400	42.70%	86078	270
Пловдив	238937	0	125080	52.35%	16297.2	130
Разград	247020	1727	163400	66.61%	38892	238
Русе	456149	275	163695	35.91%	38701.26	236
Силистра	368162	543.4	150290	40.88%	38950.2	259
Сливен	227100	0	141500	62.31%	19813	140
Смолян		0				
София-град	58139	0				
София	95090	0	7300	7.68%	1270	174
Стара Загора	420241	0	257033	61.16%	45521	177
Търговище	237865	0	44185	18.58%	9675.2	219
Хасково	323090	0	166420	51.51%	29687.2	178
Шумен	309718	263	157881	51.02%	36624	232
Ямбол	360743	2493.5	237165	66.20%	39517.5	167
ОБЩО	7596495	6674	3362887	44.31%	721366.33	215

Справка за реколтата от царевица

Област	Засети площи	Пропад- нали площи	Реколти- рани площи	% на реколт. площи	Произ- водство	Среден добив
	дка	дка	дка	%	тона	кг/дка
Благоевград	8940	0				
Бургас	15750	0	2380	15.11%	1295	544
Варна	158245	0	28738	18.16%	11731.5	408
Велико Търново	310617	0	21000	6.76%	13367	637
Видин	124485	0				
Враца	378066	0	60260	15.94%	31190	518
Габрово	81800	0				
Добрич	961717	0	126144	13.12%	63285	502
Кърджали	1805	0	1355	75.07%	471	348
Кюстендил	3175	0				
Ловеч	95153	0	37470	39.38%	16099	430
Монтана	161127	0	1180	0.73%	660	559
Пазарджик	10680	0				
Перник	6507	0				
Плевен	689894	0	143800	20.84%	77429	538
Пловдив	60240	0	7200	11.95%	4528.2	629
Разград	183360	59	23480	12.81%	10137	432
Русе	245408	0	11787	4.80%	7422.3	630
Силистра	269510	57.62	40900	15.18%	19390	474
Сливен	42300	0				
Смолян	735	0	200	27.21%	80	400
София-град	32261	0				
София	28726	0				
Стара Загора	49059	171.4	7715	15.78%	2835	367
Търговище	103441	0	2500	2.42%	1125	450
Хасково	13270	0	1820	13.72%	913	502
Шумен	175758	1140	9350	5.35%	6795	727
Ямбол	8998	0				
ОБЩО	4221027	1428	527279	12.50%	268753	510

Справка за предсеитбената подготовка и дълбоката оран

Област	Предсеит-бена подготовка (дка)	Предсеитбено торене			Дълбока оран (дка)
		Р (дка)	Н (дка)	К (дка)	
Благоевград					
Бургас	206000	7400	7400	3900	26650
Варна	130460	37864	14060	1060	100382
Велико Търново	88650	12000	29500	12000	18100
Видин	25500				
Враца	128109	1400	1400	1400	73220
Габрово					
Добрич	104470				183705
Кърджали					250
Кюстендил					
Ловеч					
Монтана	19600	7000	19000		32450
Пазарджик					
Перник	56930				6150
Плевен	143540				136300
Пловдив	48350	7300	7300	7300	16740
Разград	100300	27060	21550	15200	1100
Русе	66281	45361	45361	44531	1550
Силистра	193260	193260	193260	193260	138340
Сливен	76900				39200
Смолян					
София-град	10060				3910
София	10300				
Стара Загора	193596	39401	37536		53668
Търговище	13077	5877	5877	5877	3520
Хасково	7610				750
Шумен	56950	9080	9080	2500	45700
Ямбол					
ОБЩО	1 679 943	393 003	391 324	287 028	881 685

Справка за хода на есенната сеитба

Област	Засети площи с пшеница (дка)	Засети площи с ечемик (дка)	Засети площи с ръж (дка)	Засети площи с тритикале (дка)	Засети площи със зимна маслодайна рапица (дка)
Благоевград					
Бургас					5000
Варна					17794
Велико Търново					12370
Видин					4800
Враца					740
Габрово					
Добрич					19200
Кърджали					
Кюстендил					
Ловеч					
Монтана					1500
Пазарджик					
Перник	230				1120
Плевен					7340
Пловдив					6050
Разград					47690
Русе					45361
Силистра					33450
Сливен					400
Смолян					
София-град	1910	520			3300
София					170
Стара Загора					2650
Търговище					10577
Хасково					
Шумен					7280
Ямбол					
ОБЩО	2 140	520			226 792